

Η Ανάπτυξη Ακαδημαϊκών Γλωσσικών Δεξιοτήτων στην Ελληνική ως Γ2 σε Σχολεία της Κύπρου

Άντρη Παπακυριακού

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Τμήμα Γλωσσών και Λογοτεχνίας

Παγκύπρια Οργάνωση Προώθησης του Γραμματισμού, Επιστημονική Σύμβουλος

parakyriakou.a@unic.ac.cy



UNIVERSITY *of* NICOSIA

Απογραφή του πληθυσμού στην Κύπρο από τη Στατιστική Υπηρεσία (2022)

- Μη Κύπριοι υπήκοοι ανέρχονται στο 21,1% του συνολικού πληθυσμού.

Εθνικό Σχέδιο για την Ένταξη των Μεταναστών (2021)

- 8 Άξονες Παρέμβασης
Άξονας 1 / Δράση 2: Πιστοποίηση ελληνομάθειας
- Άξονας 2 (ολόκληρος) η γλωσσική εκπαίδευση δεν είναι απομονωμένη από την εκπαίδευση (επαγγελματική εκπαίδευση κτλ.)

Εθνικό Σχέδιο για την Ένταξη των Μεταναστών (2021)

Δομή Δρασεων	71
Άξονας 1: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	73
<i>Δράση 1 : Ανάπτυξη συστήματος αναγνώρισης πρότερης μάθησης (Αναγ. 1.1)</i>	<i>73</i>
<i>Δράση 2: Πιστοποίηση ελληνομάθειας (Αναγ. 1.2)</i>	<i>75</i>
Άξονας 2: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟΧΟΥ.....	76
<i>Δράση 1: Ελληνομάθεια (Κατ. 2.1).....</i>	<i>76</i>
<i>Δράση 2: Θερινά Σχολεία (Κατ. 2.2)</i>	<i>78</i>
<i>Δράση 3: Προγράμματα καλλιέργειας βασικών δεξιοτήτων (Κατ. 2.3)</i>	<i>80</i>
<i>Δράση 4: Προγράμματα Ένταξης στην αγορά εργασίας (Κατ.2.4)</i>	<i>82</i>
<i>Δράση 5: Προγράμματα Υποτροφιών Πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Κατ. 2.5).....</i>	<i>85</i>
Άξονας 3: ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	87
<i>Δράση 1: Ευαισθητοποίηση κοινωνίας (Ευ.3.1).....</i>	<i>87</i>
Άξονας 4: ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	91
<i>Δράση 1: Ενδυνάμωση σχολικών μονάδων (Πρ.4.1)</i>	<i>91</i>
<i>Δράση 2: Τοπικά σχέδια για την κοινωνική ενσωμάτωση (Πρ.4.2)</i>	<i>93</i>
<i>Δράση 3: Ισότιμο υγειονομικό πλαίσιο (Πρ.4.3)</i>	<i>95</i>
<i>Δράση 4: Εκσυγχρονισμός επιδοματικής πολιτικής (Πρ.4.4)</i>	<i>98</i>

Εθνικό Σχέδιο για την Ένταξη των Μεταναστών (2021)/ Άξονας 1, Δράση 2: Πιστοποίηση ελληνομάθειας

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΣΤΟΧΟΙ	<p>Η μετακίνηση ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων σε μια άλλη χώρα ισοδυναμεί με μετακίνησή τους σε ένα άγνωστο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό σύστημα το οποίο έχει διαφορετικό πολιτικό αξιακό σύστημα. Στη βάση αυτή θα πρέπει οι ενδιαφερόμενες ομάδες-στόχου να έχουν τη γλωσσική επάρκεια, ώστε να αλληλοεπιδράσουν με την ντόπια κοινότητα. Ωστόσο παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των ομάδων-στόχου δεν διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα για την πληρωμή της πιστοποίησής τους. Υπό το πρίσμα αυτό, προτείνεται η σύμπραξη οργανισμών(λ.χ πανεπιστημιακοί φορείς και άλλοι φορείς ελληνομάθειας) η οποία θα καθορίζει τη διαδικαστική προσέγγιση όσον αφορά τη χορήγηση του κονδυλίου επιχορήγησης στις ομάδες-στόχου. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου θα έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα στην όλη διαδικασία.</p> <p>Ο προσδιορισμός της διάρκειας της αξιολόγησης θα γίνει με την έναρξη της συγκεκριμένης δράσης, βάσει των αναγκών της ομάδας στόχου. Η διαδικασία αυτή θα λάβει χώρα τόσο στο επίπεδο του πρώτου σταδίου, όπου οι νόμιμοι/ες ΥΤΧ και λοιπές ομάδες-στόχου εισέρχονται στη χώρα διαμονής όσο και στη συνέχεια προτού εισαχθούν στην αγορά εργασίας. Στα κέντρα υποδοχής θα πρέπει να γίνει μια πρώτη αναγνώριση των βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων των μεταναστών και λοιπών ομάδων-στόχου.</p> <p>Σκοπός της πιστοποίησης γλωσσομάθειας είναι να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενες ομάδες-στόχου να ενταχθούν γρηγορότερα στη χώρα υποδοχής, μέσω της γλωσσικής αλληλεπίδρασής τους με την τοπική κοινωνία. Επίσης, σκοπός της δράσης είναι να δύναται η ομάδα-στόχου να ενταχθεί στην αγορά εργασίας, έχοντας πιστοποιήσει τη γλωσσική τους ικανότητα. Η συγκεκριμένη δράση σκοπεύει επίσης στην μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων μέσω της εξάλειψης φαινομένων γλωσσικής ανεπάρκειας των μεταναστών στη χώρα διαμονής.</p>
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ/ΟΙ	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	<ul style="list-style-type: none">• Νόμιμοι/ες ΥΤΧ• Αιτητές/ιες Ασύλου• Πρόσφυγες

Εθνικό Σχέδιο για την Ένταξη των Μεταναστών (2021)/ Άξονας 2, Δράση 1: Ελληνομάθεια

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΣΤΟΧΟΙ	Το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνομάθειας είναι απαραίτητο για τους ωφελούμενους προκειμένου να καλλιεργήσουν τις γλωσσικές και επικοινωνιακές τους ικανότητες στις χώρες υποδοχής και να εξασφαλίσουν μία άνετη διαβίωση στην εκάστοτε κοινωνία. Στη συμβολή της στην κοινωνική σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2017 στο Γκέτεμποργκ, η Επιτροπή παρουσίασε την ιδέα ενός
---------------------------------------	---

«Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης» όπου, έως το 2025, «η γνώση δύο άλλων γλωσσών πέραν της μητρικής είναι ο κανόνας» (COM(2017)0673). Στο ίδιο πνεύμα, στις 22 Μαΐου 2019, το Συμβούλιο ενέκρινε σύσταση σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών (COM(2018)0272). Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο καλούσε τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την εκμάθηση γλωσσών μέχρι το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα έχουν περισσότεροι καθηγητές ξένων γλωσσών την ευκαιρία να καταρτιστούν στο εξωτερικό, καθώς και να προωθούν καινοτόμες διδακτικές μεθόδους με τη χρήση εργαλείων όπως η Πύλη Σχολικής Εκπαίδευσης (School Education Gateway) και η κοινότητα σχολείων eTwinning⁷⁵.

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των ΥΤΧ καθώς και οι μαθητές και μαθήτριες που διδάσκονται την ελληνική γλώσσα ως δεύτερη στα δημόσια σχολεία της Κύπρου αυξάνονται με πολύ γρήγορους ρυθμούς λόγω των μεταναστευτικών κυμάτων από τρίτες χώρες. Η παρούσα δράση αφορά στον σχέδιο εκσυγχρονισμού (Υποέργο 1) και στην υλοποίηση (Υποέργο 2) προγραμμάτων επιμόρφωσης για την εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας σε μετανάστες και άλλους ΥΤΧ της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παράλληλα, προτείνεται η ένταξη της διευρύνισης των επιπέδων ΚΕΠΑ από τον αρμόδιο δικαιούχο που χρειάζονται οι διαφορετικές ομάδες στόχου.

Τα μαθήματα ελληνομάθειας θα είναι προσανατολισμένα σε δύο ομάδες ωφελούμενων μεταναστών που διαχωρίζονται με βάση το ηλικιακό κριτήριο. Παράλληλα τα μαθήματα ελληνομάθειας θα διενεργούνται, έχοντας λάβει υπόψη τις σχολικές δομές και το αντίστοιχο πρόγραμμα του κάθε σχολείου. Στόχος της συγκεκριμένης δράσης είναι η άρση του κοινωνικού αποκλεισμού, η ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνία με τον τοπικό πληθυσμό, η πρόσβαση σε εκπαιδευτικά, εργασιακά, κοινωνικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, η απόκτηση γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων για μια ομαλότερη διαβίωση και αυτονομία, η δημιουργία παραγωγικών εργαζόμενων και ενεργών πολιτών και τέλος η ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ/ΟΙ	<ul style="list-style-type: none">• Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου• Τοπική Αυτοδιοίκηση-ΟΤΑ• Ακαδημαϊκοί φορείς
ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟ I	<ul style="list-style-type: none">• Νόμιμοι/ες ΥΤΧ• Αιτητές/ιες Ασύλου• Πρόσφυγες

ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ (ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ) / πηγή: Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης

ΕΤΟΣ																					ΣΥΝΟΛΑ	
	BCS	CY	DW	EDU	ESW	FR	GEN	ICT	ICTM	IP	IPA	TPD	LT	NSP	RCH	SPE	SUP	TE	UK W	VIS		
2015	679	439	3941			436	3385			2185	1804		12	168		59				1748	14864	
2016	708	402	3830	2912		567	2543			2014	1873		7	168	5	13		10		1753	16805	
2017	1068	385	3538	4849		709	1831			3968	1010		1	176	8	5		7		1878	19433	
2018	1713	521	4123	3261	51	1065	2070	22		4286	1923			123	7	10	6	25		1857	21063	
2019	1250	571	4097	4102	77	766	2027	25	1	4429	1722		2	168	31	10		5		1579	20862	
2020	804	457	2640	2445	42	449	1623	2		1436	1292			15	19	1		6		1571	12802	
2021	1443	292	1397	1650	25	743	840	9		811	1544			11	1	3	1	1	27	1494	10292	
2022	8483	550	4858	1114	64	3641	3145	5		1125	14719 άδειες σε ισχύ 20624	13893 άδειες σε ισχύ 12446		18		13	1	4	40	5991	44524	
ΣΥΝΟΛΑ	16148	3617	28424	20333	259	8376	17464	63	1	20254	άδειες σε ισχύ 26911	*μέχρι 06/04/2 3: 16071 αιτήσεις . Σε ισχύ 15253		22	847	71	114	8	58	67	17871	159884

A.S-Αιτητές Ασύλου - οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή οι ανιθαγενείς που έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση - Ο περί Προσφύγων Νόμος του 2000 (6(I)/2000), http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2000_1_6/full.html

BCS-Εταιρείες Ξένων Συμφερόντων

CY-Μέλη Οικογένειας Κύπριου Πολίτη

DW-Οικιακή Εργασία - απασχόληση οικιακής/ού εργαζόμενης/ου από τρίτη χώρα

EDU-Εκπαίδευση, Έρευνα, Εθελοντική Υπηρεσία, Άσκηση

ESW-Εποχιακή Εργασία – σύμφωνα με τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105) (http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_105/index.html)

FR-Οικογενειακή Επανάμνηση – σύμφωνα με τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105),

GEN-Γενική Απασχόληση

ICT-Ενδοεταιρική Μετάθεση - σύμφωνα με τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105)

ICTM-Ενδοεταιρική Μετάθεση – Κινητικότητα -

IP-Άδειες Μετανάστευσης, Immigration Permit, (μεγάλες ομάδες από Ρωσία και Κίνα)

IPA-Διεθνής Προστασία -

LT-Επί Μακρόν - οι υπήκοοι τρίτης χώρας που διαμένουν στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα τελευταία πέντε έτη πριν από την υποβολή της αίτησης και κατέχουν έγκυρη άδεια παραμονής (βλ. περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105))

NSP-Απασχόληση - Μη Ενιαία Άδεια - άδειες διαμονής που εκδίδονται για άλλους σκοπούς πλην της εργασίας (VS Ενιαία Άδεια για σκοπούς εργασίας) (βλ. περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105))

RCH-Επιστημονική Έρευνα

SPE-Ειδικές Περιπτώσεις - σύμφωνα με τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105)

SUP-Απασχόληση σε νεοφυείς καινοτόμες επιχειρήσεις – Απασχόληση Υψηλής Ειδίκευσης

TE-Εμπορία/ Εκμετάλλευση Ανθρώπων

TPD – Καθεστώς Προσωρινής Προστασίας για Ουκρανούς πρόσφυγες με βάση την Οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου

UKW-Συμφωνία Αποχώρησης ΗΒ, Μ.Βρετανίας, Β.Ιρλανδίας από ΕΕ-ΕΚΑΕ

VIS-Επισκέπτες

ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΑΙΤΗΤΩΝ ΑΣΥΛΟΥ *

A.S / Πηγή: Υπηρεσία Ασύλου

*TPD beneficiaries excluded (Ουκρανία)

2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
21565	13235	7094	13648	7761	4582	2936	2253	1728	1246	1620

Πρώτες χώρες καταγωγής αιτητών ασύλου 2022		Πρώτες χώρες καταγωγής αιτητών ασύλου 2021	
Συρία	4088	Συρία	3051
Νιγηρία	3117	Λ. Δ Κονγκό	1723
Λ. Δ Κονγκό	3019	Νιγηρία	1555
Πακιστάν	2003	Πακιστάν	998
Αφγανιστάν	1599	Ινδία	986
Μπαγκλαντές	1429	Καμερούν	775
Καμερούν	1040	Μπαγκλαντές	686
Σομαλία	1026	Σομαλία	677
Ινδία	671	Νεπάλ	619
Νεπάλ	448	Σιέρρα Λεόνε	460
Άλλες Χώρες	3125	Άλλες Χώρες	1705
Σύνολο	21565	Σύνολο	13235

IPA-Διεθνής Προστασία 2015-2022 (20.624)

* including TPD Ukrainian beneficiaries

IPA Major Receiving Countries		
CAT	COUNTRY_DESC	COUNT(*)
IPA/TPD	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	12446
IPA	ΣΥΡΙΑ	6673
IPA	ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	380
IPA	ΣΟΜΑΛΙΑ	194
IPA	ΙΡΑΚ	164
IPA	ΙΡΑΝ	143
IPA	ΚΑΜΕΡΟΥΝ	114
IPA	ΡΩΣΣΙΑ	95
IPA	ΤΟΥΡΚΙΑ	61
IPA	Λ.Δ ΚΟΝΓΚΟ	46
IPA	ΥΕΜΕΝΗ	32
IPA	ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	276

TPD- Temporary Protection Directive in 2022 (ανήλικοι)

TPD minors (άδειες σε ισχύ)	
2022	3499
Until 28/03/2023	4107

Domestic Workers / DW 2015-2022 (28.824)

Φιλιππίνες

Σρι Λάνκα

Ινδία

Νεπάλ

Απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας: νόμοι

«Να έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας επιπέδου A2, όπως καθορίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης, και βασικών στοιχείων της σύγχρονης πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας της Κύπρου». Ισχύει:

- Για τους αιτούντες απόκτησης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος (περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος (ΚΕΦ.105) .
- Για τα μέλη οικογένειας πρόσφυγα που εισήλθαν στη Δημοκρατία κάτω από τη διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης κατά την πρώτη ανανέωση, δηλαδή μετά από 1 χρόνο (περί Προσφύγων Νόμος του 2000 (6(I)/2000) .

2. Μαθητές/φοιτητές σε οποιαδήποτε βαθμίδα της εκπαίδευσης σε αναγνωρισμένο δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο: προσκομίζουν στο ΤΑΠΜ βεβαίωση φοίτησης

3. Όλοι οι υπόλοιποι θα πρέπει να προσκομίζουν πιστοποιητικό επιτυχίας σε προφορική εξέταση από το Υπουργείο Παιδείας ή άλλο ισότιμο προσόν. Σε περίπτωση που δεν προσκομίσουν το απαραίτητο δικαιολογητικό δεν ανανεώνεται η άδεια.

Απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας: νόμοι

Αυτό προκύπτει από το **άρθρο 25, παράγραφος 14, στοιχείο (στ), των Περί Προσφύγων Νόμων 2000-2020** που θέτει ως προαπαιτούμενο την υποβολή πιστοποιητικού επιτυχίας *«σε προφορική εξέταση το οποίο εκδίδεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ή άλλο ισότιμο προσόν αποδεκτό από το εν λόγω υπουργείο, το οποίο αποδεικνύει ότι το εν λόγω μέλος έχει επαρκή γνώση- (ι) της ελληνικής γλώσσας **επιπέδου A2** [...] και βασικών στοιχείων της σύγχρονης πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας της Κύπρου.»*

Και από το **άρθρο 7.2 της Οδηγίας 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου** σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης: *«Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους των τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με μέτρα ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά τους πρόσφυγες ή/και τα μέλη της οικογένειάς τους που αναφέρονται στο άρθρο 12, τα μέτρα ενσωμάτωσης του πρώτου εδαφίου μπορούν να εφαρμόζονται μόνον εφόσον έχει επιτραπεί η οικογενειακή επανένωση των προσώπων αυτών.»*

Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης 2022-23

	Δημοτικά Σχολεία	Νηπιαγωγεία
Συνολικός αριθμός ΜΜΒ	10471 σε σύνολο 50492 μαθητών/ριών (20,7%) χωρίς τους/τις μαθητές/μαθήτριες από την Ελλάδα ο αριθμός όσων δεν έχουν ως μητρική γλώσσα την ελληνική: 8985 (17,8%)	3219 σε σύνολο 13139 μαθητών/ριών (25%) χωρίς τους/τις μαθητές/μαθήτριες από την Ελλάδα ο αριθμός όσων δεν έχουν ως μητρική γλώσσα την ελληνική: 2938 (22%)
Οι πρώτες 5 χώρες καταγωγής	Συρία Ελλάδα Ρουμανία Βουλγαρία Γεωργία	Συρία Ελλάδα Ρουμανία Γεωργία Τουρκία

Δημοτικά Σχολεία		
Σχολική χρονιά	Αρ. μαθητών/ριων που δεν έχουν την ελληνική ως μητρική γλώσσα	Ποσοστό
2018-2019	8476	16,2
2019-2020	8923	16,8
2020-2021	8291	15,9
2021-2022	8144	16,3
2022-2023	8985	17,8

Πηγή: στατιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2021-22

σύνολο μαθητών/τριών Γυμνασίων	29.168
με άλλη χώρα προέλευσης στο Γυμνάσιο	15% (7,7% από την Ε.Ε. και 7,2% από τρίτες χώρες) Από τους οποίους 3.410 (11,7% του συνόλου) δεν έχουν την Ελληνική ως μητρική γλώσσα.
με άλλη χώρα προέλευσης στα Λύκεια	2.650 (15,1%) από τους οποίους σχεδόν δυο χιλιάδες (11,1% του συνόλου) δεν είχαν την Ελληνική ως μητρική γλώσσα.
Συνολικός αριθμός μαθητών Μ.Ε. δεν έχουν ως μητρική την ελληνική γλώσσα	σχεδόν 5.400 μαθητών/τριών ή ποσοστό 11,5%

Αποτελέσματα των Τεστ Ελληνομάθειας που διενεργήθηκαν από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

2021-22	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18
αρχική αξιολόγηση				
90.1% < B1	91% < B1	96,7% < B1	92% < B1	83.4% < B1
τελική αξιολόγηση στο τέλος του σχολικού έτους μεταξύ όσων ολοκλήρωσαν τον προβλεπόμενο κύκλο του προγράμματος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας				
63.2% < B1	55% < B1	62% < B1	55% < B1	44.8% < B1
36.8% B1	45% B1	38% B1	45% B1	55.2% B1
Μόνο 36.8% B1 μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας				

Επίπεδο χαμηλότερο του B1 = ένταξη σε πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας κατά την επόμενη σχολική χρονιά

Στη βάση στοιχείων από Κλεάνθους, Αφαντίτη Λαμπριανού & Καραγιώργη (2022)

Σημαντική παρατήρηση

Διαχρονικά από το 2017-18 που συλλέγονται στοιχεία:
με την ολοκλήρωση του Προγράμματος μόνο ένα ποσοστό της τάξης
40-50% φτάνουν σε επίπεδο B1

Στη συνέχεια και για τις σπουδές στη Μέση Εκπαίδευση, θα πρέπει
τελικά να φτάνουν σε επίπεδο B2.

23.7.22 από ανακοίνωση του ΥΠΑΝ, από τον Υπουργό

«Στόχος πρέπει να είναι όχι απλώς να παρίστανται στα σχολεία, αλλά να συμμετέχουν ουσιαστικά στην εκπαιδευτική διαδικασία και να έχουν ισότιμες ευκαιρίες μόρφωσης. Γίνονται ήδη πολύ μεγάλες προσπάθειες και προσφέρονται κατά πάγια τακτική ειδικά μαθήματα από πρόσθετους εκπαιδευτικούς σε μαθητές/μαθήτριες μεταναστευτικής βιογραφίας. Η διαπίστωση μας είναι όμως ότι θα πρέπει να αναβαθμίσουμε αυτή τη διδασκαλία και να εφαρμόσουμε ασφαλιστικές δικλίδες ως προς την παρακολούθηση και της εποπτείας της ένταξης, κατά τρόπο που να διασφαλίσουμε ότι όλα τα παιδιά είναι σε θέση να παρακολουθήσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο οποίο είναι ενταγμένα. **Διότι υπάρχουν όντως περιπτώσεις αρκετών παιδιών που εντάσσονται στις τάξεις των σχολείων στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης, αλλά δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τη διδασκαλία.** Αυτό μάλιστα έχει αυτονόητες συνέπειες και στο έργο των εκπαιδευτικών, οι οποίοι και οι οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν ουκ ολίγες άλλες δυσκολίες.»

- Πολλές φορές ακούμε τους δασκάλους /καθηγητές να λένε ότι οι μαθητές τους με μεταναστευτική βιογραφία μιλούν ελληνικά, απλώς επειδή μπορούν να επικοινωνήσουν. Από την άλλη όμως, βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα στο σχολείο συνήθως διαφέρουν από τη συγκεκριμένη δήλωση.
- Ένας λόγος που οδηγεί στη λανθασμένη αξιολόγηση της κατάστασης, και συγχρόνως μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μέρος της λύσης του προβλήματος, είναι να καταλάβουν οι εμπλεκόμενοι, κυρίως αυτοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις, τη διαφοροποίηση μεταξύ της γλωσσικής ικανότητας για να ανταποκρινόμαστε απλώς στην καθημερινή επικοινωνία (**Βασικές Διαπροσωπικές Επικοινωνιακές Δεξιότητες (BICS)** σύμφωνα με τον Cummins), και της πιο σύνθετης γλωσσικής ικανότητας που χρειάζεται η φοίτηση στο σχολείο/στο πανεπιστήμιο ή η δραστηριοποίηση σε συγκεκριμένο επαγγελματικό χώρο (ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα ή αυτό που ο Cummins ονόμασε **Γνωστική Ακαδημαϊκή Γλωσσική Ικανότητα (CALP)**).
- Φοίτηση σε πιο ψηλές τάξεις = απαραίτητο οι μαθητές να χειρίζονται τη γλώσσα σε γνωσιακά απαιτητικές καταστάσεις

Πρόταση: Η συνδυασμένη διδασκαλία γλώσσας-περιεχομένου

- Η ΣΔΓΠ αξιοποιείται ήδη σε πολλές χώρες της Ευρώπης, αρχικά στη διδασκαλία ξένων γλωσσών (ΞΓ), και έχει καταγράψει ήδη θετικά αποτελέσματα. /πλεονεκτήματα του μοντέλου (Ζάγκα, 2014; Ματθαιουδάκη, 2013)
- Τη σημασία του συγκεκριμένου μοντέλου αναγνώρισε, κάπως αργά, και η Κύπρος, και η αναγνώριση αυτή εκδηλώνεται και από την ίδρυση του Συντονιστικού Κέντρου CLIL που είχαμε τον Μάιο του 2017.
- Η πιο πρόσφατη εφαρμογή του μοντέλου και στα πλαίσια της διδασκαλίας της δεύτερης γλώσσας (Γ2), όπως άρχισε ήδη σε κάποιες χώρες, κυρίως σε χώρες με ψηλό ποσοστό ατόμων με μεταναστευτική βιογραφία, είναι όμως εξίσου σημαντική και πολύ ελπιδοφόρα.
- Ανάπτυξη της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα στις συμβατικές σχολικές τάξεις (Χατζηδάκη, 2014)

Οι γνωσιακές και γλωσσικές απαιτήσεις του μαθησιακού περιβάλλοντος για τους δίγλωσσους μαθητές (Cummins, 1999) / Άξονες

Γνωσιακά μη απαιτητικές δραστηριότητες επικοινωνίας

A

Γ

Με πλαίσιακή
στήριξη

Χωρίς πλαίσιακή
στήριξη

B

Δ






























Γνωσιακά απαιτητικές δραστηριότητες

Τα πρώτα βήματα στην Κύπρο






































- Συντονιστικό Κέντρο CLIL Κύπρου (Μάιο του 2017)
εφαρμογές για την αγγλική γλώσσα στο επίπεδο της προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης
- Μαθαίνω Ελληνικά στο Νηπιαγωγείο/ Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΥΠΑΝ, συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, 2 χρόνια, δημιουργία υλικού
διά ζώσης επιμορφώσεων για την αξιοποίηση των τεχνικών της προσέγγισης CLIL για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στο νηπιαγωγείο
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Δείκτες Επάρκειας & Επιτυχίας & Κύκλοι Μαθημάτων για τη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας στη Δημοτική Εκπαίδευση

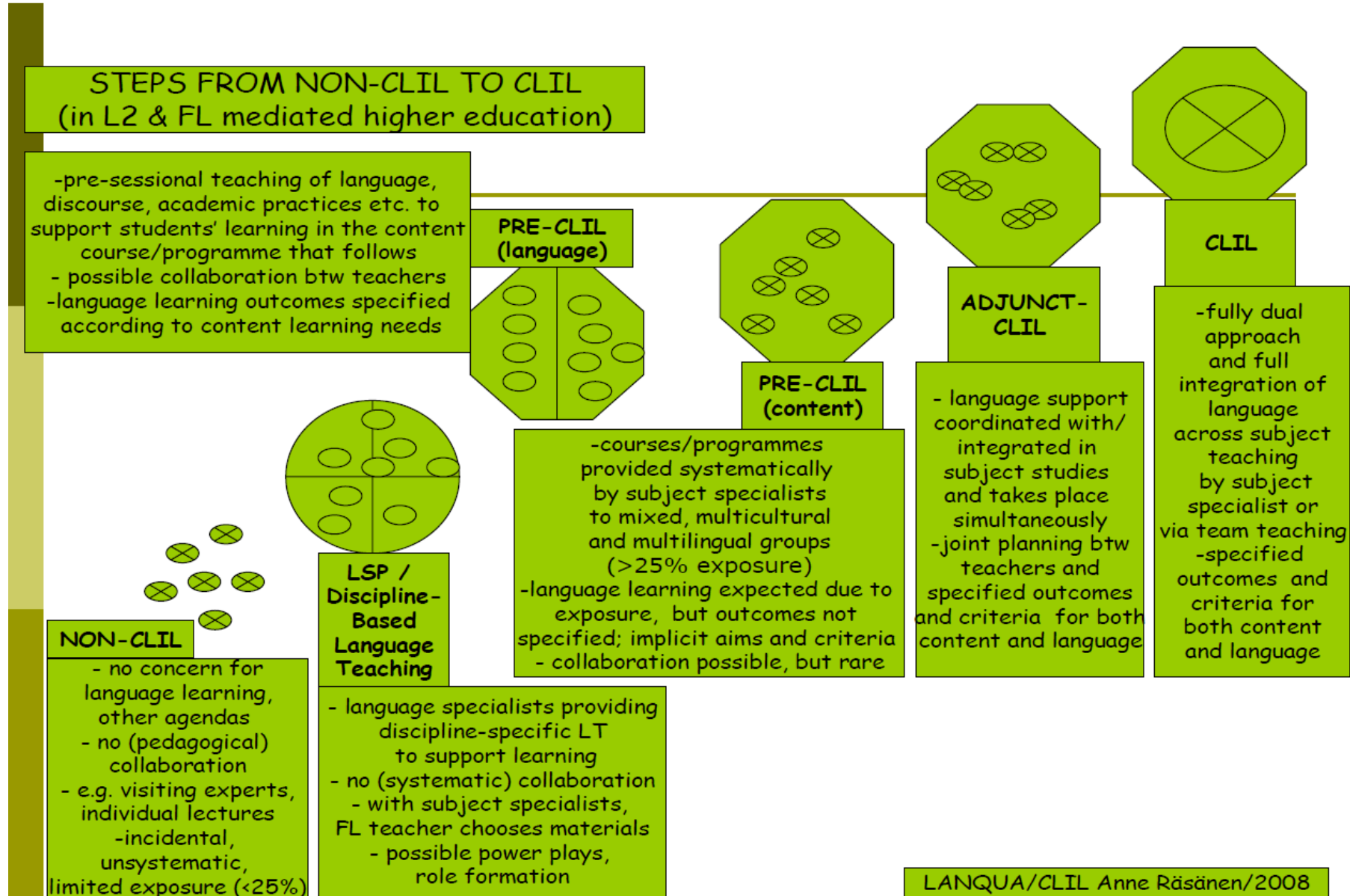
Θεματικός κύκλος 5: Μνήμες από το παρελθόν

Επίπεδο Β1	
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	
Θεματικός κύκλος 5: Μνήμες από το παρελθόν	
Δεξιότητες	Μαθησιακά αποτελέσματα
Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:	
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">    κατανοούν σε μεγάλο βαθμό ιστορίες/αφηγήσεις φυσικών ομιλητών/ομιλητριών σχετικά με παρελθοντικά γεγονότα.  κατανοούν συνεντεύξεις και ομιλίες διάσημων προσώπων σχετικά με τη ζωή τους.     συγκρίνουν μεταξύ τους διαφορετικά είδη κειμένων που εμπεριέχουν ιστορίες/αφηγήσεις/αυτοβιογραφίες, π.χ. παραμύθια, μύθοι, βιογραφίες καλλιτεχνών, διηγήματα, κ.ά.
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">   κατανοούν τις περισσότερες πληροφορίες σε γραπτές αφηγήσεις και (αυτο-)βιογραφίες ιστορικών και μη προσώπων.   κατανοούν πιο εκτενή λογοτεχνικά κείμενα που αφορούν ιστορίες προσώπων (π.χ. παραμύθια, διηγήματα, μυθιστορήματα, ημερολόγια, κ.ά.).    αλλάζουν τις φωνές σε εκτενή κείμενα που αφορούν ιστορίες προσώπων, έτσι ώστε οι πρωταγωνιστές να αποκτούν διαφορετικό φύλο, κοινωνική τάξη, εθνικότητα, ταυτότητα, κ.ά. και να ερμηνεύουν τις διαφορές που προκύπτουν από τα αρχικά κείμενα (π.χ. στα συναισθήματα).
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">  αφηγούνται με αρκετή άνεση μια προσωπική τους ιστορία από το παρελθόν.  αφηγούνται με αρκετή άνεση μια ιστορία του παρελθόντος κάποιου άλλου (γνωστού ή μη γνωστού) προσώπου.  ρωτούν και να απαντούν σχετικά με δικές τους ιστορίες του παρελθόντος ή με ιστορίες σημαντικών προσώπων (π.χ. να πάρουν μια συνέντευξη από ένα γνωστό ιστορικό ή μη πρόσωπο, ρωτώντας για παρελθοντικές μνήμες ή να υποδυθούν το πρόσωπο αυτό).
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">   γράφουν ένα γράμμα/e-mail/ημερολόγιο/σύντομο λογοτεχνικό κείμενο σχετικά με μια παρελθοντική προσωπική τους ιστορία.   γράφουν ένα γράμμα/e-mail/ημερολόγιο/σύντομο λογοτεχνικό κείμενο σχετικά με γεγονότα του παρελθόντος ή την ιστορία ενός προσώπου που θαυμάζουν.   συνθέτουν γραπτά μια συνέντευξη με ένα γνωστό πρόσωπο, για να δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου.   συμπληρώνουν το portfolio τους με στοιχεία της προσωπικής τους ιστορίας.
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none">   κατανοούν και να παράγουν πολυτροπικά κείμενα που αφορούν μνήμες από το παρελθόν σε διάφορα σχολικά αντικείμενα, π.χ. τη βιογραφία ενός επιστήμονα, καλλιτέχνη κτλ., διηγήματα, παραμύθια, ημερολόγια στο μάθημα της Λογοτεχνίας, παραβολές στο μάθημα των Θρησκευτικών (εφόσον το παρακολουθούν), αφηγήσεις σε ιστορικές πηγές στο μάθημα της Ιστορίας, κτλ.  εξοικειώνονται με την ορολογία των αντίστοιχων αντικειμένων.

Θεματικός κύκλος 6: Καιρικές συνθήκες - Φυσικό περιβάλλον - Οικολογία

Επίπεδο Β1	
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	
Θεματικός κύκλος 6: Καιρικές συνθήκες - Φυσικό περιβάλλον - Οικολογία	
Δεξιότητες	Μαθησιακά αποτελέσματα
Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:	
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">    κατανοούν ένα πιο σύνθετο δελτίο καιρού στην τηλεόραση ή στο ραδιόφωνο.    κατανοούν τα περισσότερα στοιχεία σε μια συνομιλία μεταξύ φυσικών ομιλητών/ομιλητριών σχετικά με τις καιρικές συνθήκες, την οικολογία/το περιβάλλον και την ανακύκλωση.    ακούν, κατανοούν και απολαμβάνουν τραγούδια σχετικά με τον καιρό, τη φύση και την οικολογία και να ερμηνεύουν τα μηνύματά τους (π.χ. <i>Μπες στο κλίμα, 77 καλλιτέχνες παίζουν οικολογικά</i>, κ.ά.)
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">   κατανοούν τις περισσότερες πληροφορίες σε ένα γραπτό δελτίο καιρού ή σε ένα κείμενο που αφορά το κλίμα.   εντοπίζουν τις σημαντικότερες πρακτικές σχετικά με την οικολογία, το περιβάλλον και την ανακύκλωση σε ένα πληροφοριακό κείμενο.   κατανοούν ενημερωτικά φυλλάδια σχετικά με την οικολογία, το περιβάλλον και την ανακύκλωση.   κατανοούν γραπτές οδηγίες και κείμενα των σχολικών εγχειριδίων του μαθήματος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">  δίνουν πιο εξειδικευμένες πληροφορίες για τον καιρό.   αναφέρουν ποιες βασικές οικολογικές πρακτικές βοηθούν το περιβάλλον και ποιες πρακτικές είναι επιβλαβείς και να παραθέτουν βασικά επιχειρήματα.  μιλούν με αρκετή άνεση για τη σημασία της ανακύκλωσης και ποιες μεθόδους ακολουθούν οι ίδιοι/ίδιες.  ζητούν και να δίνουν πιο λεπτομερείς πληροφορίες για τον καιρό.   συζητούν για βασικές οικολογικές πρακτικές (π.χ. χρήση ποδήλατου, εξοικονόμηση ενέργειας).   συμμετέχουν σε μια συζήτηση που αφορά την αξία της ανακύκλωσης.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none">   γράφουν πιο εκτενή κείμενα που περιγράφουν τον καιρό στην Κύπρο ή στη χώρα προέλευσης.   γράφουν ένα γράμμα ή ηλεκτρονικό μήνυμα σε φίλους/φίλες/συγγενείς σχετικά με το τι είναι καλό για το περιβάλλον.   φτιάχνουν το δικό τους ενημερωτικό φυλλάδιο/τη δική τους αφίσα/τη δική τους κοινωνική διαφήμιση για την ανακύκλωση ή την προστασία του περιβάλλοντος.
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none">   κατανοούν και να παράγουν πολυτροπικά κείμενα που αφορούν τον καιρό, το περιβάλλον και την οικολογία σε διάφορα σχολικά αντικείμενα, π.χ. στο μάθημα της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, των Φυσικών Επιστημών, της Γεωγραφίας, κτλ.   περιγράφουν (π.χ. σε ένα πείραμα, σε ένα project STEM ή STEAM), αναλύουν και ερμηνεύουν χρησιμοποιώντας την αντίστοιχη βασική ορολογία, φυσικά φαινόμενα, π.χ. τη θερμότητα, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, κτλ.  εξοικειώνονται με την ορολογία των αντίστοιχων αντικειμένων.

LANQUA Subproject CLIL



- Το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να επενδύσει στους παράγοντες της εκπαίδευσης που έχουν θετική επίδραση στην εκμάθηση της Ελληνικής.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ομάδων εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στην εκπαίδευση των ΜΜΒ
- Να προετοιμάσουμε την επόμενη γενιά εκπαιδευτικών με τον καλύτερο τρόπο / ευθύνη των πανεπιστημίων

Βιβλιογραφία

Ζάγκα, Ε. (2014). Η διδασκαλία της γλώσσας με βάση το περιεχόμενο: Από τη θεωρία στην πράξη. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας

Κλεάνθους, Ε., Αφαντίτη Λαμπριανού, Θ., & Καραγιώργη, Γ. (2022). Πέντε Χρόνια Προγράμματος Ελληνομάθειας: Βασικά Ευρήματα και Εκπαιδευτικές Συνεπαγωγές. Στο Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου 24 (σσ. 4-12)

Ματθαιουδάκη, Μ. (2013). Σύγχρονες Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις - Η μέθοδος CLIL και σχετικές διδακτικές προτάσεις. Στο Πρόγραμμα «Διαδρομές» του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας στο πεδίο «Διδακτική» της ενότητας «Πρακτικές ιδέες για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας» (σσ.1-16). Διαθέσιμο στο: http://elearning.greek-language.gr/pluginfile.php/1144/mod_resource/content/3/montela.didaskalias.me.basi.periexomeno.pdf

Χατζηδάκη, Α. (2014). Η ανάπτυξη της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα στις συμβατικές σχολικές τάξεις. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.), *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Ενότητα β'. Επιμορφωτικό υλικό (σσ.291-310). ΑΠΘ, Πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών»